

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete

HELYBEN

Tárgy: törvényességi észrevétel

Tisztelt Képviselő-testület!

A Fonti Krisztina képviselő asszony által benyújtott, „a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX. 26.) önkormányzati rendelet módosítása” tárgyában (alpolgármesterek számának egyre csökkentése, illetve az alpolgármester visszahívása) készült, a Képviselő-testület 2026. március 4-i ülésének napirendi javaslatában 5. pont alatt szereplő előterjesztéshez – a határozati és rendeletalkotási javaslat jogkövetkezményei, joghatásai kapcsán – az alábbi észrevételt teszem.

a) Az alpolgármester visszahívására vonatkozó határozati javaslat jogi következményei

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) egyértelműen szabályozza az alpolgármester megválasztásának, illetve az alpolgármesteri tisztség megszüntetésének a kérdését.

Az Mötv. 74. § (1) bekezdése alapján a „képviselő-testület *a polgármester javaslatára*, titkos szavazással, minősített többséggel [...] egy alpolgármestert [...] választ, több alpolgármestert az (1a) bekezdésben meghatározottak szerint választhat”.

Az Mötv. 76. § d) pontja szerint az alpolgármester tisztsége megszűnik „ha a képviselő-testület *a polgármester javaslatára*, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja”.

Az Mötv. hivatkozott rendelkezései alapján egyértelmű, hogy az alpolgármester megbízása kizárólag a polgármester javaslata alapján szűnhet meg visszavonással.

Az Mötv.-hez fűzött indokolás is egyértelművé teszi azt a jogalkotói szándékot, hogy az alpolgármester személyének a meghatározása a polgármester döntési jogkörébe tartozik, eszerint: „[a]z alpolgármesteri tisztség alapvető funkciója a polgármester helyettesítése, munkájának segítése, ezért a törvény a polgármester számára erős jogosítványt biztosít, azzal, hogy az alpolgármester személyére a polgármester tehet javaslatot”.

A szóban forgó előterjesztés értékelése szempontjából azonban az a döntő kérdés, hogy hozhat-e a képviselő-testület kötelező erejű döntést arra nézve, hogy a polgármester e tárgykörben milyen tartalmú javaslatot tegyen: rendelkezhet-e jogi kötőerővel bíró határozatban arról, hogy választás esetében kinek a személyére vonatkozzon a javaslat, a megbízás visszavonása esetében pedig arról, hogy a polgármester tegyen-e ilyen javaslatot, illetve hogy kinek a személyére.

Álláspontom szerint az Mötv. mind a polgármesternek, mind a képviselő-testületnek erős jogosultságot adott az alpolgármesterek megválasztása és felmentése terén, és ennek lényege az, hogy a két szerv egymásra van utalva, és egyikük nélkül sem lehet döntést hozni a tárgykörben, az

erre vonatkozó felhatalmazást egymással megosztva kell gyakorolniuk. Ilyen értelemben ez egy hatalommegosztási kérdés.

Ezzel teljesen ellentétes lenne, ha az érintett két szerv közül az egyik, történetesen a képviselő-testület előzetesen kötelezhetné a polgármestert, hogy kinevezési javaslatát kinek a személyére irányuljon, vagy hogy tegyen javaslatot az alpolgármester felmentésére. Ezzel a képviselő-testület ugyanis tartalmi értelemben átvinné a javaslattételi jogosultságot, és kiüresítené, formálissá tenné a polgármester kizárólagos hatáskörét, azt tartalmi értelemben elvonná, ami ellentétes lenne az Mötv. 74. § (1) bekezdésében és a 76. § d) pontjában foglaltakkal.

A fentiek alapján az Mötv. rendelkezéseiből az következik, hogy bár jogi akadály nincs annak, hogy a Képviselő-testület döntésével elfogadja az előterjesztés határozati javaslatát, az megszavazása esetén sem kötelezné jogi értelemben a polgármestert az alpolgármester visszahívására.

b) A szervezeti és működési szabályzat módosításának jogi következményei

Az Mötv. taxatív felsorolással határozza meg, hogy milyen esetekben szűnik meg az alpolgármester megbízatása. Az Mötv. 76. §-a alapján az alpolgármester e tisztsége megszűnik:

- a megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;
- az Mötv.-nek a polgármesteri tisztség megszűnésére vonatkozó 69. § (1) bekezdés b)-i) pontjában meghatározott esetekben, azaz:
 - ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
 - az összeférhetetlenség kimondásával;
 - méltatlanság megállapításával;
 - sorozatosan törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatti jogi felelősségének jogerős bírósági ítéletben történő megállapításával, az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával;
 - a tisztségről történő lemondással;
 - a képviselő-testület feloszlásának kimondását követően új polgármester megválasztásával;
 - az Országgyűlésnek a helyi önkormányzat képviselő-testülete feloszlását kimondó határozatával;
 - halálával;
 - ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

Az Mötv. 76. § d) pontjával kapcsolatban ismételt ki kell emelni, hogy az alpolgármester megbízatásának visszavonása kizárólag a polgármester javaslatára történhet meg.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az Mötv. nem ismeri az alpolgármesteri tisztség megszűnésének olyan esetét, amikor az alpolgármesteri megbízatás a szervezeti és működési szabályzatnak olyan tárgyú módosítása miatt következne be, amely az alpolgármesterek

számát csökkentené. Ezt a jogértelmezést erősítette meg egy ugyanilyen tárgyú ügyben a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.022/2017/4. számú határozatában.¹

Ez alapján megállapítható, hogy a Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX. 26.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: szmsz) olyan módosítása, amely az alpolgármesterek számát kettőről egyre csökkenti, nem jár egyik hivatalban lévő alpolgármester megbízásának megszüntetésével sem, és nem kötelezi a polgármestert sem, hogy javaslatot tegyen valamelyik alpolgármester felmentésére (az előterjesztés részét képező határozati javaslat elfogadása esetén sem). A módosítási javaslat elfogadásának jogi akadálya nincs, ebben az esetben ellentét lesz az szmsz-ben foglaltak és az alpolgármesterek száma mint tényleges helyzet között, aminek adott esetben egy önálló, a törvényes működés helyreállítása érdekében lefolytatott eljárás lehet a következménye.

Budapest Hegyvidék, 2026. március 3.

dr. Bitskey Botond
jegyző

¹ Link: <https://kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof502220174-szamu-hatarozat>